

АДАПТАЦІЯ ТЕКСТУ КОНВЕНЦІЇ ПРО ПРАВА ДИТИНИ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ В ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ

Статтю присвячено аналізу варіантів адаптації тексту Конвенції ООН про права дитини в різних країнах Європи, зокрема в Україні. Хоча Конвенцію було створено, передусім, як політичний і юридичний інструмент, дотримання її положень багато в чому залежить від рівня ознайомленості з нею широких верств суспільства, у тому числі батьків і педагогів. Тому актуальним є розгляд використання адаптованого тексту Конвенції в педагогічному процесі.

Ключові слова: захист дітей; Конвенція; права дитини; адаптований текст.

Постановка проблеми. У складних умовах розвитку України важливо не лише своєчасно констатувати чи передбачати можливі негативні наслідки для дітей у результаті соціальних змін, а й протистояти цим процесам. Захист дітей слід розуміти як систему заходів, спрямованих на дотримання соціально-економічних, психолого-педагогічних, медико-соціальних, екологічних, правових умов їх життя і розвитку.

Інтереси дітей у нас враховуються переважно в межах сімейної політики держави, але не всі запити дитини як особистості можуть бути враховані. Спілкування, отримання інформації, продуктивна діяльність, розвиток здібностей, творчість можуть розвиватися лише завдяки входженню дитини в широкий обрій культури, дозвілля, мистецтва, соціальних і культурних зв'язків. Часто це відбувається всупереч умовам життя дитини в сім'ї, а іноді її самореалізація неможлива внаслідок відсутності належних умов. Особливо недостатньою є інформаційно-правова підтримка дітей із питань отримання професії, працевлаштування, задоволення дозвіллевих і культурних потреб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками посилюється інтерес до питань захисту дітей, у тому числі й в Україні. Зокрема, педагогічною спільнотою розглядалася

можливість введення факультативних міні-курсів із прав дитини до шкільної програми, розроблялися варіанти їх змістового наповнення та форм викладання. Всі вони скеровані на забезпечення самореалізації особистості та спираються на положення Конвенції ООН про права дитини. Але, крім шкільних курсів, велику роль у процесі правового та особистісного становлення дітей мають відігравати дитячі та молодіжні об'єднання, клуби, центри культури, тобто досить широкі верстви педагогічної спільноти. Не менш важливою є обізнаність батьків. У цьому зв'язку видається актуальним зробити огляд видань Конвенції та проаналізувати європейський досвід їх тлумачення й адаптації, що є **метою статті**.

Виклад основного матеріалу. Свого часу зусиллями організації Eurochild та 14 інших платформ, які об'єднують організації по роботі з дітьми в різних країнах світу, було ініційовано створення Конвенції про права дитини (опублікована в листопаді 1989 року, набула чинності у вересні 1990 року) (Конвенція про права дитини, www.unicef.org/crc). За вже майже 30 років упровадження Конвенції в життя міжнародна спільнота досягла чималих успіхів у захисті дітей, зокрема 11 грудня 2014 року в Європейському парламенті створено спеціальну групу з прав дітей. Цим фактом Європарламент закликав інституції ЄС, держави-члени, місцеві органи влади, соціальних партнерів і громадянське суспільство взагалі об'єднати зусилля та співробітництво на всіх рівнях із метою покращення положення дітей у ЄС та в усьому світі. Досі в Європарламенті не було механізму чи органу, що безпосередньо відповідав би за забезпечення прав дитинства. Національні парламенти закликали підписати маніфест про створення спеціальної групи з прав дітей і захищати їхні права у своїх країнах і в усьому світі.

Група є неформальною структурою, яка має заохочувати контакти між членами Європарламенту та громадянським суспільством щодо прав дитини. Вона має контролювати забезпечення прав дитини в усій діяльності Євросоюзу та за його межами, а також наполягати на включенні цієї проблеми до питань, що обговорюються в ООН та Раді Безпеки. Документ, який фіксує створення групи в Європарламенті, декларує

механізми відповідальності за захист дитинства в усіх секторах політики всередині та за межами Євросоюзу.

Треба ще раз підкреслити, що цей крок був би неможливий без створення Конвенції ООН про права дитини, яку було прийнято Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 року з метою захисту прав усіх, хто молодше вісімнадцяти, вважаючи, що вони не повинні розглядатися як об'єкти благодійності, а як суб'єкти законів із конкретними потребами та інтересами. Конвенція про права дитини базується на Конвенції про права людини. Основними принципами її є: відсутність дискримінації; верховенство інтересів дитини; право на життя, виживання та розвиток; участь самих дітей.

У всіх європейських країнах та в США громадські, урядові та недержавні організації приділяли багато уваги впровадженню та розповсюдженню знань про права дітей. Цьому сприяли різноманітні видання (паперові та віртуальні), художні твори, кіно та мультфільми. Після видання офіційного тексту Конвенції стали з'являтися адаптовані варіанти, наближені до розуміння дитиною (Адаптований текст Конвенції про права дитини <http://www.humanium.org/en/convention/adapted-for-children>; Ségolène Royal *Les droits de l'enfant*, 2007). Основний текст Конвенції містить 54 статті, написаних складно, із застосуванням юридичних термінів. Адаптовані варіанти зазвичай випускають 12 останніх статей, що безпосередньо не стосуються життя дітей і звернені до урядів.

Пізніше дитячий фонд ЮНІСЕФ розробив підручник щодо вивчення Конвенції прав дитини у сфері дошкільної освіти, початкової та середньої школи (UNICEF Child Rights Education Toolkit, https://www.unicef.org/crc/index_30184.html#toolkit). У ньому визначено сутність поняття «освіта в області прав дитини» та підходи до їх вивчення дітьми. Підручник має характер інструментарію і пояснює місію ЮНІСЕФ щодо впровадження освіти в різних контекстах.

У підручнику використано метафору дерева, щоб всебічно висвітлити освіту в галузі прав дитини на базі шкіл. Причому це не тільки навчання в області прав (заходи з реалізації прав дітей), а й навчання через права (з використанням права як організуючого принципу для покращення культури навчання). Він містить низку практичних інструментів, таких як: ілюстрації, міркування

викладачів і дітей різного віку, контрольні запитання, карти, приклади проектів та ін. Хоча інструментальні підходи актуальні для всіх країн, перше видання фокусується на роботі національних комітетів із прав дитини в країнах із високим рівнем доходу. Друге видання в майбутньому також охоплюватиме відповідну роботу відділень ЮНІСЕФ в інших країнах.

Дитяче розуміння питань, порушених у Конвенції, змінюється залежно від віку дитини. Конвенція підкреслює важливість дотримання прав і закликає поєднувати права з обов'язком поважати права інших, особливо своїх батьків. Конвенція визнає, що батьки відіграють найбільш важливу роль у вихованні дітей і закликає їх вивчати права зі своїми дітьми «відповідно до здібностей дитини» (ст. 5). Батьки, які уявляють рівень розвитку їх дитини, робитимуть це природно. Різноманітні підручники, розмальовки, методичні розробки пропонують обговорювати статті Конвенції, відповідати на дитячі питання. Методи, які вони використовують, відповідають віку дитини (3, 9 або 16 років).

Аналізуючи матеріали, запропоновані в різних країнах, неважко помітити тенденцію до викладення статей Конвенції у візуалізованій формі (яскраві малюнки, комікси, навіть піктограми на кшталт дорожніх знаків). Створюються також фільми та мультиплікація, що пояснюють статті Конвенції.

В Італії, наприклад, у 2001 році видано книжку «Права дитини простими словами» (http://www.gruppo20novembre.ch/files/i_diritti_dei_bambini_in_parole_semplici.pdf). Її автором є Лоренцо Терранера, відомий ілюстратор, аніматор, художник-постановник дитячого театру. Книжку адресовано дітям від 4 років. Дійсно прості слова, колір, папір, кумедні малюнки призначено для того, щоб говорити з дітьми. Для більш старших дітей видано книжку «Піноккіо в країні прав» (https://www.unicef.it/Allegati/Pinocchio_paese_diritti.pdf). Популярний персонаж італійської казки є героєм історії, що розповідає про такі поняття, як здоров'я, освіта, рівність, захист. Вибір цього персонажу не випадковий, бо саме через складний шлях Піноккіо з маріонетки стає дитиною, і кожна дитина може знайти певні паралелі зі своїми життєвими труднощами. Книга складається зі статей Конвенції (до речі, їх взято з вищезгаданого видання), віршів (автор Бенедетто Тудіно), лялькових постановочних фотографій і передбачає активну участь дитини.

Французьких варіантів пояснення Конвенції також багато: від традиційного ілюстрованого та адаптованого тексту до малюнків і піктограм. В обраному нами варіанті ілюстрацій цікавим є представлення прав у вигляді дорожніх знаків (Ségolène Royal *Les droits de l'enfant*, 2007).

В Україні також існує досить багато варіантів щодо пояснення пунктів Конвенції: методичні рекомендації, різні розмальовки, пазли, піктограми, дорожні знаки. Одні вдало ілюструють зміст статей, інші, на нашу думку, – невдало, хоча матеріали офіційно рекомендовано до практичного використання. Наприклад, у виданні «Грані–Т» малюнки не відповідають тексту статей, є узагальнено «казковими», причому не зрозуміло, для дітей якого віку їх призначено (Конвенція ООН про права дитини https://www.unicef.org/ukraine/UNICEF_105x140_small_F.pdf).

Як влучний варіант адаптації Конвенції слід відзначити іспанську версію (Конвенції про права дитини <http://plataformadeinfancia.org/derechos-de-infancia/la-convencion-de-los-derechos-de-la-infancia>). В Іспанії існує Платформа Дитячих Організацій, яка об'єднує некомерційні організації, що стоять на позиціях плюралізму, демократії, незалежності від політичних релігійних поглядів. Її було засновано 1997 року, щоб скоординувати зусилля всіх сил, що обстоюють права дітей і підлітків. Платформа для дітей опублікувала адаптацію Конвенції у трьох версіях: для дітей 6-8 років, 9-12 років, 13-17 років. Вони суттєво відрізняються як від основного тексту Конвенції, так і між собою, враховуючи вікові особливості аудиторії, на яку орієнтовані.

Перший адаптований варіант містить всього декілька основних положень, доступних для дитини дошкільного та молодшого шкільного віку: кожна дитина є важливою; дитина має право на добре ставлення – ніхто не має права бити дитину чи сміятися з неї; дитина має право говорити те, що думає; дитина має право на гру, на навчання, на житло, на допомогу, коли хворіє, на життя без страху, на ім'я та сім'ю. Отже, перші уявлення про права пов'язано у свідомості дитини з нею самою, поняттям «Я», самоствердженням «Я існую!». Всі положення проілюстровано малюнками в стилі дитячої творчості. Тут є звернення безпосередньо до дитини: «Привіт! Це – твої права. Також це права всіх інших дітей у всьому світі. Прочитай, вивчи та обговори їх зі своїми однокласниками в школі, із друзями».

Другий варіант адаптованої Конвенції (для дітей 9-12 років) більший за обсягом і містить розширений перелік прав. На першій сторінці поряд із зверненням до дітей є й інший заклик: «Вислови свою думку про права: малюй, пиши, виражай себе!». Тут подано адреси (поштова та електронна), на які дитина може надіслати кореспонденцію, якщо захоче взяти участь в обговоренні Конвенції, висловити свої міркування чи занепокоєння. Трохи нижче розташовано перелік умовних позначень, які з першої сторінки дають змогу зрозуміти, що перед ними щось на зразок книжки-розмальовки разом із робочим зошитом: ножиці показують, де і що можна вирізати чи наклеїти, олівець – намалювати, ручка – написати, а рука з вказівним пальцем – на що слід звернути особливу увагу та обговорити.

Розпочинається перелік статей психологічно обґрунтовано: увага загострюється не на самій дитині та її самопізнанні, а на навколишньому світі, на людях, які оточують дитину, на понятті «Ми». В першу чергу на тому, що є найважливішим у її житті – родина, батьки. Перша стаття розповідає про те, що родина дуже важлива, бо дбає про здоров'я, безпеку та щастя дитини. Далі йдеться про повагу до батьків і обов'язок перед ними. Поруч із текстом є вільне місце та позначення ручки із запрошенням: «Опиши чи намалюй, якою є твоя сім'я». Крім того, розширюються уявлення дітей про статті Конвенції, засвоєні раніше. Наприклад, що діти мають право не тільки на ім'я, а й на національність. Далі розповідається про різні держави, уряди яких також мають забезпечувати права дітей, про повагу до інших культур і релігій. Наголошується на тому, що треба особливо допомагати дітям, сім'ї яких є біженцями або не перебувають поруч із дитиною. Мовиться про те, як важливо мати якнайбільше неупередженої інформації про світ і події в ньому, про те, що діти мають право висловлювати свої почуття. Значущими статтями є ті, у яких говориться про можливі наслідки насильства, експлуатації, гноблення дітей. Поруч із кожною статтею дитина може щось намалювати, написати чи наклеїти, щоб виразити своє враження від положень Конвенції. Так поступово розширюється коло поглядів на світ і його проблеми, дитина вчиться мати власну думку, ставити себе на місце інших і співчувати, розуміти, що поряд із правами є їхня друга невід'ємна частина – обов'язки.

Найбільш складним є третій варіант адаптації – для підлітків і юнаків від 13 до 17 років. У ній набагато менше ілюстрацій, але більше місця для самовираження. Варто наголосити, що автори звертаються до аудиторії, вже здатної до узагальнення та абстрактного мислення. Статті Конвенції переважно згруповано за проблемним принципом. Наприклад, статті 5, 18, 26 та 27 стосуються взаємин із батьками та старшими в сім'ї; статті 12, 13, 14 відносяться до свободи слова, думки й віросповідання; статті 32, 34, 36 – захисту від експлуатації дитячої праці. З іншого боку, на одній сторінці вміщено ніби протилежні за змістом статті 15 та 16, одна з яких говорить про право на створення об'єднань молоді, а інша – про право на приватне життя. У такий спосіб для молодих людей окреслюються межі суспільного та приватного. Поряд зі статтями про право на інформованість є вільне місце, щоб учень виписав джерела інформації, якими переважно користується, і осмислив, якими він міг би ще скористатися. За ілюстраціями можна простежити, як змінюється «інтерфейс» видання, коли автори звертаються до різновікової аудиторії навіть на матеріалі однієї статті, і як враховуються реальні уподобання молоді.

Підбиваючи підсумки аналізу, слід зазначити, що, незважаючи на зусилля дорослих щодо адаптації Конвенції, права дитини не завжди виконуються. Тому завданням педагогічної та батьківської спільнот як в Україні, так і в усьому світі є дотримання прав дитини, забезпечення її щасливого дитинства.

Міністерство соціальної політики України та Міністерство освіти і науки України склали анкету для дослідження рівня обізнаності дітей про свої права. Ця анкета досить ґрунтовна, містить шість сторінок із різними питаннями та переліками можливих відповідей, які може обрати респондент. Враховуючи те, що в анкетуванні можуть брати участь діти від 6 років (це зазначається у відповідях на перше запитання), формулювання та сам вигляд анкети є нецікавими для дітей, які ще тільки навчилися читати й писати. З іншого боку, зі школярами про права починають здебільшого говорити в дев'ятому класі, коли вивчається дисципліна «Основи правознавства». Тим, хто не отримав майже ніякого правового виховання (за винятком поодиноких виховних позакласних заходів), важко сприйняти абстрактний характер курсу та засвоїти баланс між правами та обов'язками.

Набагато важливіше було б здійснювати вивчення прав дитини в молодших класах, починаючи з шести років, що може стати фундаментом, на якому будуватимуться правові знання для подальшого життя. Діти мають навчитися поведінки в різних життєвих ситуаціях згідно з нормами права, що сприятиме розвитку прагнення жити в державі, де панує право. Чим раніше дитина сприйме принцип «ми різні – ми рівні», тим скоріше навчиться поважати інших, тому що одна справа – «дізнаватися» про права, а інша – реалізовувати їх в реальному житті. Важливо, щоб вивчення прав дитини не було формальним, а скеровувалося на розвиток творчих здібностей дітей і привчало їх до соціальної активності. Для дітей корисно виконувати творчі роботи, розв'язувати життєві ситуації, «проблемні» питання, що спонукають до самостійного та образного мислення. Можливе використання групових, колективних форм роботи, що прийнято в європейських системах освіти і цілком можливе в українських позашкільних закладах, навіть у розважальних центрах, ігрових кімнатах тощо. Зважаючи на вікові особливості дітей, доцільно вносити певний ігровий елемент: застосовувати казкові приклади, розвивальні ігри, уявні персонажі, наочність. Можна частково використовувати й рухливі ігри, спортивні змагання.

Цікавим прикладом для розробки програм і навчальних посібників із теми прав дитини може слугувати видання Ради Європи під назвою «Досліджуємо права дитини» (Голлоб, Крапф, 2016). Цей посібник розроблено Рольфом Голлобом та Петером Крапфом як інструментарій для педагогів, які викладають правові основи. Комплекс для вчителя розроблено так, щоб він міг застосовуватися з 1 по 9 класи. Його укладено за принципом спіральної навчальної програми, щоб діти вивчали свої права поступово.

Керівництво допомагає здійснити три кроки на шляху до оптимального вивчення прав дитини учнями різного віку. Першим кроком є допомога в ретельному відборі одного або кількох прикладів для ілюстрування положень Конвенції, а також найкращого носія та метода представлення прикладів. Другим кроком є допомога в ретельній підготовці фаз обговорення та осмисленні прикладів, під час яких діти розширюють своє загальне уявлення та починають розуміти ключові поняття. Третій крок – створення можливостей для використання набутих знань у нових контекстах, перенесення їх у реальні життєві ситуації.

При найближчому ознайомленні видається, що кожен блок задумано як невеличкий проект, у якому учні навчаються визначати предмет діяльності, організувати роботу, спілкуватися, дотримуватися термінів тощо. Знаходячи способи вирішення порушеної проблеми, учні набувають певних життєвих компетенцій, оскільки ризик помилитися відповідає ситуаціям справжнього життя, що дає змогу відчути відповідальність за власну роботу, зокрема в контексті управління часом і результатом.

Висновки. Підбиваючи підсумки, слід зауважити, що в різних країнах накопичено чималий досвід вивчення Конвенції про права дитини. Його потрібно узагальнювати та впроваджувати в Україні, збагачуючи своїми оригінальними методами. Слід застерегти, що Конвенція була створена як правовий інструмент, тому вільне тлумачення її в повсякденному житті (а тим більше дитиною), є дискусійним. Крім того, варто пам'ятати про існування в Конвенції конкуруючих статей, які, хоча й не заперечують одна одну, мають розумітися як взаємозалежні (наприклад, право на навчання та право на відпочинок). Отже, Конвенція про права дитини має бути використана як інструмент, покликаний стати частиною системи цінностей дитини і допомогти в оцінці власних дій у широкому життєвому контексті.

Список використаної літератури

- Адаптований текст Конвенції про права дитини*. Взято з http://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/L%C3%95K%20voldik%20RUS_1%C3%B5plik.pdf
- Голлоб, Р., & Крапф, П. (2016). *Т. 5. Досліджуємо права дітей: Освіта для демократичного громадянства та освіта з прав людини* (ОДГ/ОПЛ). (В. В. Полторака, пер. з англ. та адапт.). Київ: Основа.
- “Pinocchio nel paese dei diritti” a cura del Comitato Italiano per l’UNICEF. Retrieved from https://www.unicef.it/Allegati/Pinocchio_paese_diritti.pdf
- Convention adapted for children 10 and up. International Convention on the Rights of the Child*. Retrieved from <http://www.humanium.org/en/convention/adapted-for-children/>
- Convention on the Rights of the Child*. Retrieved from www.unicef.org/crc
- La Convenzione sui diritti dell’infanzia e dell’adolescenza. Retrieved from http://www.gruppo20novembre.ch/files/i_diritti_dei_bambini_in_parole_semplici.pdf
- La Convención sobre los Derechos del Niño*. Retrieved from <http://plataformadeinfancia.org/derechos-de-infancia/la-convencion-de-los-derechos-de-la-infancia/>
- Royal, Ségolène. (2007). *Les droits de l’enfant* [The rights of the child]. Dalloz, Paris.
- UN Convention on the Rights of the Child*. Retrieved from https://www.unicef.org/ukraine/UNICEF_105x140_small_F.pdf
- UNICEF Child Rights Education Toolkit: Rooting Child Rights in Early Childhood Education, Primary and Secondary Schools* (First Edition). Retrieved from https://www.unicef.org/crc/index_30184.html#toolkit

Irina Lisakova

ADAPTATION OF THE TEXT OF THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD AND ITS IMPLEMENTATION INTO THE PEDAGOGICAL PROCESS

The article is devoted to the analysis of the adaptation version of the UN Convention on the Rights of the Child text in various countries and, in particular, in Ukraine. Although the Convention was created primarily as a political and legal tool, its provisions compliance largely depends on the level of familiarization with it of people at large – including parents and teachers. Therefore, it is important to consider the use of the adapted text of the Convention in the pedagogical process.

In Ukraine, there are complex social changes. Under these conditions, it is important to anticipate possible negative consequences for children, as well as to resist them. Children's interests are taken into account primarily in the framework of the family policy of the state. However, this does not take into account all the requests of children as individuals: for example, communication, obtaining information, productive activities, development of individual abilities, creativity, cultural ties. Often this is cannot be developed due to the lack of conditions in families and society as a whole.

The interest in child protection issues has increased recently. For example, the question of introducing optional mini-courses on children's rights in schools has been considered. But, besides schools, leisure associations, clubs, and cultural centers play a huge role in the process of educating children and youth. Therefore, it is important to familiarize the pedagogical community and parents with European experience in interpreting and adapting the text of the Convention, and its implementation in the pedagogical process.

The adopted text appeared almost immediately after the adoption of the Convention. During almost 30 years of its development, versions of the text have appeared in all European countries and in the USA. Public, governmental and non-governmental organizations have published the paper and virtual text versions, game, animated films, literary works, and comics. The article deals with Italian, French, Spanish, Ukrainian versions of text adaptation.

As a result of the analysis, it was concluded that the Convention should become part of the children's life values system and help them evaluate their own actions in a wider life context. This is possible under the conditions of using the best text versions that are understandable and available for children of different ages.

Keywords: *child protection; Convention; child rights; adapted text.*

References

- “Pinocchio nel paese dei diritti” a cura del Comitato Italiano per l’UNICEF. Retrieved from https://www.unicef.it/Allegati/Pinocchio_paese_diritti.pdf [in Italian].
- Adapted text of the Convention on the Rights of the Child.* Retrieved from http://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/L%C3%95K%20voldik%20RUS_1%C3%B5plik.pdf [in German].
- Convention adapted for children 10 and up. International Convention on the Rights of the Child.* Retrieved from <http://www.humanium.org/en/convention/adapted-for-children/>
- Convention on the Rights of the Child.* Retrieved from www.unicef.org/crc.
- Gollob, R., & Krapf, P. (2016). *Vol. 5. Doslidzhuiemo prava dytyny: Osvita dlia demokratychnoho hromadianstva ta osvita z prav liudyny* [Study the rights of the child: Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education (EDC/HRE)]. (V. V. Poltorak, Transl.). Kyiv: Basis [in Ukrainian].
- La Convenzione sui diritti dell’infanzia e dell’adolescenza.* Retrieved from http://www.gruppo20novembre.ch/files/i_diritti_dei_bambini_in_parole_semplici.pdf [in Italian].

- La Convención sobre los Derechos del Niño*. Retrieved from <http://plataformadeinfancia.org/derechos-de-infancia/la-convencion-de-los-derechos-de-la-infancia/> [in Spanish].
- Royal, Ségolène. (2007). *Les droits de l'enfant* [The rights of the child]. Dalloz, Paris [in French].
- UN Convention on the Rights of the Child*. Adapted text of the Convention on the Rights of the Child. Retrieved from https://www.unicef.org/ukraine/UNICEF_105x140_small_F.pdf [in Ukrainian].
- UNICEF Child Rights Education Toolkit: Rooting Child Rights in Early Childhood Education, Primary and Secondary Schools (First Edition)*. Retrieved from https://www.unicef.org/crc/index_30184.html#toolkit [in English].

Одержано 25.01.2019 р.

УДК 174 – 057.85:378.094

Людмила Ликтей, м. Івано-Франківськ

DOI: 10.33989/2226-4051.2019.20.171639

ЕТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

У статті окреслено різноманітні підходи до проблеми розвитку етичного компонента методичної компетентності викладача педагогічного коледжу, його педагогічної майстерності як найвищого рівня професійної діяльності. Проаналізовано елементи етичного компонента викладача та його педагогічної культури: гуманістичну спрямованість, методичну компетентність, педагогічні здібності тощо. Висвітлено вплив етичної діяльності педагога на формування його методичної компетентності.

Ключові слова: *методична компетентність; методика; педагогіка; педагогічна освіта; етика; етичний компонент; викладач.*

Постановка проблеми. Серед найважливіших завдань розбудови суспільства важливе місце належить удосконаленню системи освіти, де викладач нової генерації виступає етично-обізнаним професіоналом для забезпечення належних умов становлення сучасних альтернативних моделей професійного та особистісного розвитку, які стануть ключовою умовою реалізації державної політики у сфері реформування освіти. Це вимагає визначення концептуальних довгострокових стратегій щодо подальшого вдосконалення та розвитку педагогічної освіти